

Ng i dân Nga ngày càng mu n "giã bi t" Putin

*B u tình ph n đ i ông Vladimir Putin t i Mátxc va ngày 24/12/2011.
REUTERS/Tatyana Makeyeva*

Vào tu n l chuy n sang năm m i, các tu n báo đ u ra s đ i và nhìn l i nh ng s ki n n i b t trong năm qua và s ti p t c ghi đ u n trong năm m i này : t giá vàng đ t k l c trên t p chí Pháp Courier International, cho đ n nh ng s c b t ng làm rung chuy n th gi i R p trên t p chí L'Express.

S ki n khác và cũng gây b t ng không ít là nh ng cu c bi u tình ph n đ i Putin Nga, ti p t c đ c tu n báo Anh The Economist m x .

V tình hình n c Nga, t p chí Anh The Economist h t s c chú ý đ n cu c bi u tình l n ch a t ng th y t i Mátxc va ngày 24/12 v a qua.

Trong bài phóng s mang t a đ « Tr c h t, chúng tôi chi m lĩnh đ i l Sakharov », t báo đã đ ng m t b c nh ch p đ m đông bi u tình gi ng cao m t t m áp phích l n v hình Th t ng

Nga giở tay chào, trên ghi hàng chữ "Good bye Putin" – tức là "Giã biệt Putin", phía dưới kèm theo chú thích : « Chỗ này không phải là bãi cỏ đâu ».

Điểm của The Economist, trước hôm 24/12, không ai biết được là phong trào phản kháng tại Nga sẽ xảy ra nhanh chóng hoặc bùng lên mạnh mẽ.

Nhưng khi thực sự đám đông người Matxcơva tràn vào tham gia cuộc biểu tình ở phía bắc thủ đô Nga ngày hôm đó, thì câu trả lời rõ ràng. Cảnh sát cũng tính số người tham dự khoảng 29.000 người, trong lúc ban đầu cho là loạn báo con số 120.000. Tuy nhiên, đa số các cuộc đoán trước cho là lòng người tham dự vào khoảng 80.000, gần gấp đôi số người tham gia một cuộc biểu tình khác trước đó, vào lúc thời tiết còn lạnh áp đảo.

Cả hai cuộc biểu tình đều như một phản đối kết quả cuộc bầu cử Hội viên Duma ngày 04 tháng 12, đã bị điện Kremlin gian lận một cách thô thiển. Theo kết quả chính thức, đảng Nga Quốc gia thắng cử và Thủ tướng Vladimir Putin đã giành được gần một nửa số phiếu bầu.

Tuy nhiên, theo các nhà phân tích, số người đó đã thực hiện kết quả thực tế theo tỷ lệ từ 6% đến 15%.

Theo The Economist, ông Putin chính là chủ nhân xúc tác làm cho nỗi bất bình của người Nga được ngùn ngụt bùng lên.

Vào tháng Chín vừa qua, ông đã loan báo là vào mùa xuân năm 2012, ông sẽ đòi hỏi chức tổng thống thay ông Dmitri Medvedev. Tuyên bố này làm dấy lên nỗi lo ngại về việc tái lập một nền chính trị cũ.

Gần đây, ông lại làm nỗi giận dữ gia tăng khi so sánh người biểu tình với một bộ y khoa vô kỷ luật, và coi đây như bằng chứng họ đeo là những cái bao cao su.

Thế là vào hôm 24, trong đám đông đã không ngần ngại biểu tình đòi hỏi tước bỏ huy chương Sakharov – tên một nhân vật bất tử của chính kiến người tiến bộ Liên Xô – có một người nước ngoài đã mang theo bao cao su để thực hiện hành động, hoặc đeo một hình con khỉ để phản đối tuyên bố đầy tính khinh miệt của ông Putin.

Và trên chiếc biểu ngữ mang hàng chữ « Nga sẽ được tự do », các lãnh đạo phong trào phản kháng lại nổi lên tiếng.

Ilya Yashin, một lãnh đạo của phong trào Đoàn kết tự do, tuyên bố : « Trong nhu cầu thực tế,

chúng ta đã đến c d y d r ng chúng ta là nh ng con c u.

Th nh ng... chúng tôi đã cho c n c và c th gi i th y r ng chúng ta là m t dân t c t do và d y t hào. »

M t di n gi khác là Alexei Navalny, m t l t s 35 tu i và là trái tim c a phong trào ch ng Putin. V a đ c th ra sau khi b k t án 15 ngày tù sau m t cu c bi u tình tr c đó, ông l i t p t c lên ti ng m nh m t i đây, cho r ng có đ ng i bi u tình đ t n v đ i n Kremlin.

Ph n ng c a ch đ , theo tu n báo Anh, v n c ng r n. Ngày 25/12, m t th m phán đã k t án 10 ngày tù giam đ i v i Sergei Udaltsov, m t nhà t ch c bi u tình theo xu h ng tri t đ ... Hai hôm sau, Th t ng Putin bác b kh năng cho b u l i H vi n Đuma, yêu c u chính c a nh ng ng i bi u tình.

Sau nhi u năm b tr n áp, phe đ i l p Nga b l m vào tình tr ng h n lo n đ n m c không th có đ c ng c viên đ kh năng đánh b i ông Putin trong cu c b u c t ng th ng tháng Ba 2012. Đi u t t nh t mà h y v ng vào th i đ i m này là làm xói mòn quy n l c c a ông Putin.

Ông Navalny cho bi t s t ch c nhi u cu c bi u tình h n, t p trung vào kh u hi u: "Không m t lá phi u nào cho Putin".

Đ i v i tu n báo Anh, n c Nga đang b c vào th i k yên ng c a 10 ngày đ u năm m i, v i t ng lai có v nh không th đoán tr c đ c.

Th nh ng, The Economist cho r ng, trong m t ch ng m c nào đó, chính tính ch t khó d đoán đó l i là m t t n b !

Đ i s M t i Trung Quốc : cái gai trong m t chính quy n B c Kinh

T p chí Courier International chú ý đ n nhân v t đang làm cho B c Kinh b i r i : ông Gary Locke, đ i s M t i Trung Quốc.

Trích đ n t báo M Washington Post, Courier International ghi nh n là nhân di n dần v a qua c a h i Asia Society t i B c Kinh, có 4 nhân v t đ c ái m th y rõ. Đó là nh c sĩ vĩ c m Yo Yo Ma, n di n viên đ n nh Mary Steeple, đ o di n Joel Cohen và Đ i s Gary Locke.

Theo bài báo ch^o trong vòng v^on v^on 3 tháng, v^o đ^oi s^o M^o g^oc Hoa đ^ou tiên này đã tr^o thành m^ot ngôi sao sáng t^oi Trung Qu^oc.

Thành công c^oa ông đ^oi v^oi nh^ong ng^ođ^oi dân bình th^ong đ^oc th^oy rõ trên các các trang m^ong, đ^oc bi^ot là trên m^ong Vi Bắc. Ng^ođ^oi ta khen ng^oi s^o bình đ^oc c^oa ông, ch^on h^ong kinh t^o khi đi máy bay nh^o nh^ong ng^ođ^oi khác, x^op hàng nh^o m^oi ng^ođ^oi khi đi tham quan V^on lý Tr^ong thành.

Đ^oi v^oi nh^ou ng^ođ^oi Trung Qu^oc, n^ou ng^ođ^oi dân t^oi đây ng^ođ^ong m^o ông Gary Locke, đó là vì h^o nhìn th^oy n^oi ông nh^ong đ^ou h^o không th^oy n^oi các lãnh đ^oo Trung Qu^oc. M^ot giáo s^o kinh t^o Vi^on K^o thu^ot B^oc Kinh gi^oi thích : « Phong cách ông Locke trái ng^ođ^oc h^on v^oi các lãnh đ^oo Trung Qu^oc và khi ca ng^oi ông Gary Locke, ng^ođ^oi dân mu^on bày t^o thái đ^o không hài lòng đ^oi v^oi gi^oi lãnh đ^oo và các hành vi tham nhũng. »

S^o m^on m^o này đ^oi v^oi đ^oi s^o M^o đã làm cho chính quy^on B^oc Kinh và báo gi^oi Trung Qu^oc khá b^oi r^oi. Có nh^ou bài nh^o trên t^o Quang Minh Nh^ot báo, c^o nh^o báo là hãy coi ch^ong ch^o nghĩa th^oc dân m^oi mà ông Gary Locke loan truy^on, hay nh^o t^o báo Anh ng^o Global Times (Hoàn C^ou Th^oi Báo), cho r^ong đ^o cho m^ot nhà ngo^oi giao tr^o thành ngôi sao chính tr^o, thì đó không th^o nào đ^oc xem nh^o là m^ot đ^ou hi^ou tôn tr^ong Trung Qu^oc c^oa Hoa K^o.

Theo Courier International, ph^on g^ong b^ot bình c^oa nh^ong ng^ođ^oi b^onh v^oc ông Locke, m^o nh^o m^o đ^on m^oc mà t^o Quang Minh Nh^ot báo đã ph^oi rút l^oi bài báo c^oa mình trên m^ong.

Nh^ong không ph^oi ch^o có t^o Trung Qu^oc, mà ngay t^oi Hoa K^o, khi ông Gary Locke đ^oc b^o nh^om, thì nh^ou ng^ođ^oi cũng t^o ý nghi ng^o, t^o h^oi r^ong v^oi g^oc gác ng^ođ^oi Hoa c^oa mình, li^ou ông Locke có th^o tr^o thành m^ot gián đ^oi p^ođ^oi cho Trung Qu^oc hay không.

Tuy nhiên, v^oi các phát bi^ou kh^ong đ^onh rõ ràng tr^oc h^ot ông là ng^ođ^oi M^o, ông đã xoá tan các m^oi nghi ng^o. Cũng nh^o ông Obama trong cu^oc tranh c^o năm 2008, ông Gary Locke luôn nói v^o b^on thân nh^o là m^ot thành công c^oa lý t^ong c^oi m^o bao dung c^oa ng^ođ^oi M^o.

Kim Jong Un : Con ng^ođ^oi đ^oy bí n

V^o B^oc Tri^ou Tiên, các t^op chí Le Nouvel Observateur và Courier International đ^ou chú ý đ^on lãnh đ^oo m^oi t^oi Bình Nh^ong Kim Jong Un, đ^oc m^o nh^o danh là « Kim Đ^o Tam k^o bí », t^oa c^oa Le Nouvel Observateur, hay « Th^ong o^ot con » lên n^om quy^on, tít c^oa Courier International, trích đ^och báo Nh^ot Yomiuri Shimbun.

C^o hai t^op chí đ^ou nêu b^ot y^ou t^o là không ai bi^ot nh^ou v^o ng^ođ^oi th^oa k^o "ngôi báu B^oc Tri^ou Tiên".

Le Nouvel Observateur cho là ng^ođ^oi ta ch^o bi^ot qua g^ong m^ot, không bi^ot đ^on tu^oi th^ot, và r^ot

ít v< quá kh< c< a nhân v< t lãnh đ< o tr<, không đ< y 30 tu< i v< a lên đ< ng đ< u tri< u đ< i c< ng s< n duy nh< t trên th< gi< i, và đ< c trang b< vũ khí nguyên t<. Kim Jong Un l< i r< t kín đáo, không b< c l< gì v< cá tính và ý đ< nh c< a mình.

Tóm l< i ng< i ta bi< t r< t ít v< "Kim Đ< Tam", ch< bi< t r< ng Jong Un là con ng< i v< th< ba c< a ông Kim Jong Il, m< t ng< i v< Nh< t B< n, và h< c đ< i m< t tên gi< t i Th< y Sĩ.

Bài báo trích nh< n xét c< a đ< u b< p ng< i Nh< t c< a ông Kim Jong Il, cho là Kim Jong Un gi< ng cha nh< đ< c, không ch< qua đáng đ< p b< ngoài mà c< tính tình cũng gi< ng. Có th< vì th< mà Kim Jong Un đ< c ch< n đ< k< v<. V< n đ<, theo bài báo, là ph< i xem nhân v< t này đ< c các con « kh< ng long » c< a ch< đ< ch< p nh< n nh< th< nào.

Courrier International cũng nêu câu h< i t< ng t< và trích đ< n t< báo Hàn Quốc Hankoreih, còn cho là : « Cái ch< t c< a ông Kim Jong Il khi n< ng< i ta đ< t câu h< i v< s< s< ng còn c< a ch< đ<. Kim Jong Un, 28 tu< i, m< i đ< c đ< c< vào nh< ng ch< c v< quan tr< ng g< n đây thôi cho nên li< u đã có th< i gian đ< c< ng c< th< đ< ng c< a mình hay ch< a. »

Còn trích đ< n t< Yomiuri Shimbun, Courrier International cũng nêu l< i nh< ng th< c m< c v< nhân v< t tr< này, không ai bi< t gì nhi< u. Có m< t đ< u rõ nét, theo bài báo, là Kim Jong Un không đ< c m< y < a thích, và ng< i dân g< i sau l< ng Kim Jong Un là « th< ng o< t con ».

Ph< i tìm cách thúc đ< y thay đ< i t< i B< c Tri< u Tiên

Trong tình hình gi< i quan sát đang ch< xem nh< ng chuy< n bi< n s< p t< i, hy v< ng có s< thay đ< i, t< p chí The Economist thúc gi< c trong hàng t< a « Không nên ch< hy v< ng thay đ< i < qu< c gia t< i t< nh< t th< gi< i, mà ph< i có k< ho< ch thay đ< i ch< đ< đó ».

T< p chí nh< n th< y là sau cái ch< t c< a Kim Jong Il, nhân v< t mà The Economist xem là lãnh đ< o đ< c tài nh< t hành tinh, cai qu< n đ< t n< c nh< m< t tr< i lao c< i, đ< a dân chúng vào c< nh l< m than, thì đã đ< n lúc ph< i tác đ< ng đ< đ< t n< c này thay đ< i ch< đ<.

Tác nhân chính theo the Economist ph< i là Trung Quốc. Đ< n nay B< c Kinh v< n < ng h< ch< đ< Bình Nh< ng vì e ng< i b< t < n đ< nh < vùng biên gi< i, và nh< t là h< s< r< ng vi< c bán đ< o Tri< u Tiên th< ng nh< t, có th< đ< a quân đi M< đ< n sát vùng biên gi< i Trung Quốc.

The Economist nh< n th< y là dù mu< n dù không, và dù B< c Kinh có làm gì đi n< a, thì ch< đ< B< c Tri< u Tiên v< n s< s< p đ<. Không có c< i t< thì B< c Tri< u Tiên s< đi vào đ< ng cùng, nh< ng n< u m< c< a thì t< t nhiên s< k< t thúc tri< u đ< i h< Kim.

Theo t< p chí Anh, B< c Tri< u Tiên không th< tránh kh< i s< thay đ< i vì hi< n nay đã có nhi< u chuy< n bi< n trong xã h< i : ch< đen phát tri< n v< i trao đ< i giao đ< ch qua biên gi< i Trung Quốc, ng< i B< c Tri< u Tiên xem DVD Hàn Quốc, h< bi< t là nh< ng tuyên truy< n c< a ch< đ< v< s< nghèo kh< áp b< c ng< i dân < ph< ng Nam là đ< i trá. Tác đ< ng đ< i ng< i dân khó mà đ< o ng< c và nó đe đ< a s< s< ng còn c< a ch< đ<. Cho nên Kim Jong Il không mu< n có thay đ< i.

The Economist cho là đã đến lúc Trung Quốc phải chấp nhận là tất cả nên thúc đẩy thay đổi ở Bắc Triều Tiên và chuẩn bị trước cho khả năng này.

Tờ chí phân tích là cho dù Bắc Triều Tiên có sụp đổ trong ngắn hạn, thì mối lo ngại dài hạn không chỉ có đối với người dân Bắc Triều Tiên mà còn cho cả các nước láng giềng trong đó có Trung Quốc, vì mất bán đảo tìm lại được sự hòa bình với chính mình sẽ có lợi hơn gấp bội nguy cơ bất ổn định như trước đây.

Tờ chí Anh nhắc lại là một người ở Bắc Kinh hiện nay đã nhìn thấy ông Jang Song Taek, người chú ruột của Kim Jong Un, là một nhân vật theo xu hướng cộng sản. Và nếu thật như thế thì Bắc Kinh nên khuyến khích nhân vật này.

Nhưng theo The Economist, để cho Trung Quốc có thể làm việc này, Hàn Quốc và Hoa Kỳ phải cùng cố gắng giảm bớt tác động nguy hiểm của sự sụp đổ của Bắc Triều Tiên, phải trấn an Trung Quốc. Chúng ta nên cùng hợp tác để vũ khí hạt nhân, sinh học... không rơi vào tay kẻ xấu, và Hoa Kỳ cũng như Hàn Quốc phải cho Trung Quốc hiểu rõ là mất khi bán đảo thống nhất, thì quân đội Mỹ không còn thời điểm lợi ích.

Trong phần kết luận, The Economist nhìn thấy thực tế đáng tiếc hiện nay là không phải chỉ có Trung Quốc, mà Hoa Kỳ - vì lo ngại một cuộc khủng hoảng mới - cũng như Hàn Quốc - vốn sợ cái giá phải trả khi thống nhất với một đất nước mà phần đông giới trẻ miền Nam xem như thuộc thế giới khác - và cả Nhật Bản - không muốn bán đảo Triều Tiên thống nhất - tất cả đều ủng hộ chế độ Bình壤.

Nhưng tờ chí Anh nhắc lại là dòng họ Kim không thể tồn tại mãi mãi. Và để thoát, thế lực trên việc thay thế họ Kim nên đi ra càng sớm càng tốt, không chỉ riêng vì sự ổn định của khu vực, mà cho cả người dân Bắc Triều Tiên đang bị lãng quên, bị áp bức.

Với các tài liệu, Tờ chí Courrier International nêu bật trên trang bìa : « Vàng : mất trái của cả sự thịnh vượng ».

Mất trái đây là đầu óc, đầu tư khiến làm việc như tù khổ sai của thế mạt, môi trường bị phá hoại... Còn với những sự bất ngờ làm rung chuyển thế giới ở Ráp, tờ chí L'Express dành tit trang bìa và một số hàng 90 trang để người đọc dòng lịch sử của các dân tộc này, từ thời vàng son cho đến những thách thức hiện nay.